

Pestprotocol

Preventie

Aanpak
&

Nazorg

Pestprotocol

Visie | theoretische onderbouwing

Beleidsplan

Het Calvin College heeft een beleidsplan 'pesten'. Hierin staat een stukje theorie over pesten, een aantal richtlijnen en tips. In feite is dit 'het vijfde spoor' uit de vijfsporen aanpak. Het beleidsplan is een overkoepelend document wat voor alle locaties en betrokkenen geldt. Het is op te vragen bij een zorgcoördinator of directielid. Dit protocol is vooral bedoeld voor de mentor, de spil in de zorg.

Visie

Pesten kan vanuit biologisch perspectief omschreven worden als natuurlijk gedrag: het verwerven van een positie in de groep, het verkennen van sociale rollen, enz. Tevens is pesten een groepsprobleem (van Veen & Mutsaerts, 2012). Ieder groepslid kiest als er wordt gepest: voor het slachtoffer of voor de pester. Alle betrokkenen zijn onderdeel van het proces, onafhankelijkheid bestaat niet. Vandaar dat in de anti pestaanpak de focus ligt op het groepsproces. We onderscheiden in dit protocol 2 fasen:

1. De preventie fase, het voorkomen van pesten:
 - De lessen en interventies die in dit protocol staan zijn verplicht en zijn te vinden in de methode;
 - Naast het verplichte materiaal zijn er in de mentormethode nog aanvullende tools te vinden;
 - In deze fase worden afspraken gemaakt, lessen gegeven en wordt gesignaleerd.
2. De curatieve fase of fase van aanpak,: wat toe doen als er toch gepest wordt:
 - We maken gebruik van de door de onderwijsinspectie aanbevolen vijfsporen aanpak;
 - De acties/interventies die toegepast worden, maken te allen tijde deel uit van het groepsproces.

Bij de vijfsporen aanpak worden de volgende partijen gesteund:

1. Het gepeste kind;
2. De pester(s);
3. De ouders;
4. De rest van de klas (of middengroep) betrekken bij oplossingen.

Het pestbeleid wordt jaarlijks geagendeerd op een (deel)team vergadering en wordt 2 jaarlijks geëvalueerd door het LMT.

Pestprotocol

Fase 1 | preventie

Verplicht

Voor de herfstvakantie onderneemt de **mentor** minimaal de volgende activiteiten:

Lessen

- **Afsprakenlijst**
De mentor maakt samen met de klas een afsprakenlijst met betrekking tot pesten. Een format voor een dergelijke afsprakenlijst is te vinden op site van de mentormethode. Deze afsprakenlijst wordt door alle leerlingen en de mentor ondertekend. Deze afsprakenlijst kan naar de ouders gemaild worden.
- **Les 'Pesten, dat pikken wij niet'**
Deze les draait rondom een video. Een lesidee en uitgebreide handleiding is te vinden op de site van de mentormethode.

Signaleren | meetinstrumenten

- **Mentorgesprekken**
Een belangrijk middel om signalen die met pesten te maken hebben op te vangen is het mentorgesprek. Een voorbeeld van een vragenlijst voor een mentorgesprek is te vinden op de site van de mentormethode.
- **Afnemen sociogram**
Het sociogram moet worden afgenomen via www.sometics.nl. Een toegangscode kan verkregen worden via de zorgcoördinator. Een handleiding is te vinden op de site van de mentormethode.
- **Saquitest**
Alle mentoren (met uitzondering van LWOO & PRO) nemen de Saqi test af. Een handleiding is te vinden op de site van mentormethode.

Signaleren | extra tools

- **Hulpmiddelen**
Op de site van de mentormethode staan formulieren die gebruikt kunnen worden om duidelijker de signalen van pesten en de verschillende betrokkenen te herkennen.

Na de herfstvakantie onderneemt de **docent Nederlands** één van de volgende activiteiten:

- Lezen één van de volgende boeken:
 - Vechten tegen pesten, Guurtje Leguijt
 - Spijt!, Carry Slee
 - Bloedrode Wanten, C. Visser-Sluis
 - Bloed op de stoep, Anne Takens
- Als een docent Nederlands signalen over pesten opmerkt tijdens het lezen van dit boek, geeft de docent Nederlands dit door aan de mentor.

Pestprotocol

Fase 2 | aanpak & nazorg

Info: Wat is pesten eigenlijk?

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden.

Plagen en pesten is niet hetzelfde. Niet alle leraren en ouders kunnen het onderscheid even goed herkennen. Hierdoor wordt pesten nogal eens ten onrechte voor plagen aangezien. Bij plagen zijn beide partijen (vrijwel) aan elkaar gelijk, en is de situatie één op één. De ene keer doet de een wat, de andere keer de ander. Het kan gebeuren dat het niet prettig gevonden wordt, en er kan zelfs ruzie van komen, maar zelfs dan geven beide partijen goed partij.

Plagen kan ook een goedaardig karakter hebben, waarbij beide partijen erom kunnen lachen. Een sprekend en typisch Nederlands voorbeeld is het Sinterklaasgedicht.

Pesten is structureel anders. In tegenstelling tot bij plagen is er hier geen gelijkwaardigheid meer. De pesterijen gebeuren (vaak) niet één op één, maar met een hele groep tegen één (soms twee of drie, maar vaak een minderheid). De gepeste kan zich niet verweren, en is altijd de sigaar. Vaak durft of kan hij niet terugslaan, of is hierin niet doeltreffend. Plagen houdt na verloop van tijd op, terwijl pesten vaak voortdurend doorgaat.

Zelfs kleine grapjes hoeven niet per se plagen te zijn. Als het grapje tot vervelens toe herhaald wordt en de ander zich niet kan verweren, dan is er ook al sprake van een (lichte) vorm van pesten. *(Bron: Wikipedia)*

Pesten van leerlingen met een stoornis binnen het ASS

Leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum hebben vaak moeite om zich in te leven in de ander. Ook kunnen deze leerlingen vaak moeite hebben met het begrijpen van oorzaak-gevolg situaties. Hierdoor kunnen er gemakkelijk misverstanden ontstaan. De betreffende leerling begrijpt het gedrag, bijvoorbeeld een grapje, van een leerling niet en vat dit op als pesten. Anderzijds begrijpt dezelfde leerling lang niet altijd wat het effect is van het eigen handelen en spreken wat vervolgens ook weer tot problemen kan leiden.

In de begeleiding van deze leerling vraagt dit specifieke aandacht. Belangrijk hierin is dat het gedrag van elkaar wordt uitgelegd. Ook het inzicht verschaffen in oorzaak-gevolg in een situatie kan verhelderd zijn voor een betreffende leerling.

Pestprotocol

Pesten kan plaatsvinden in alle klassen. Hieronder staan acties die een mentor moet ondernemen als hij geconfronteerd wordt met een pestgeval.

Acties voor de mentor wanneer het pestvooral binnen klassenverband plaatsvindt:

- Pestvooral melden in Magister;
- Pestvooral melden bij deelteamleider, deze zet het op de agenda om te bespreken in het deelteam (of) bij de leerlingbespreking;
- Alle betrokken docenten worden door de mentor op de hoogte gebracht;
- Het pestvooral wordt door de mentor met de hele klas besproken. Alle (toen aanwezige) leerlingen zijn betrokkenen;
 - Terugkomen op eerder gemaakte afspraken;
 - Vooral de 'middengroep' aanspreken;
 - Nadenken over oplossingen.
- Alle ouders worden benaderd. Een standaardbrief is te vinden op de site van de mentormethode. **Let op: deze brief versturen via het secretariaat;**
 - Nooit namen van leerlingen vermelden;
 - Ouders richtlijnen geven om in gesprek te gaan over het thema pesten.
- Ouder(s) van zowel pester(s) als gepeste(n) worden telefonisch door de mentor ingelicht. Het volgende overwegen:
 - Afspreken dat ouders op de hoogte worden gehouden.;
 - Bespreken welke interventies voor school en thuis passend zijn.
- Slachtoffer en daders (wellicht de hele klas) worden begeleid door de mentor;
 - Daders: passend straffen, nadenken over mogelijke oplossingen, zie hiervoor de site van de mentormethode;
 - Slachtoffer(s): luisteren, probleem serieus nemen, nadenken over mogelijke oplossingen.
 - Regels herhalen en wijzen op pestcontract;
 - Kijk in de methode bij pesten voor mogelijke interventies/lessen.
- Er wordt een melding gedaan bij het BGT;
 - BGT formuleert een advies. Mogelijkheid: SOVA –training;
- Afloop pestvooral melden in Magister;
- Nazorg:
 - Er vinden enkele onafhankelijke evaluatiegesprekken plaats door de mentor met zowel de klas, de pesters en het slachtoffer;
 - Er komt een verslag in Magister;
 - Er wordt opnieuw een brief verstuurd naar de ouders. Deze brief staat op de site;
 - De ouders van het slachtoffer en de belangrijkste pesters worden extra en persoonlijk benaderd.

Pestprotocol

Acties voor de docent & mentor wanneer het pestvooral buiten klassenverband plaatsvindt:

- Docenten en OOP geven het signaal door aan de mentor;
- Mentor meldt het pestvooral in Magister, maak een logboek item aan;
- Mentor meldt het pestvooral bij de deelteamleider, deze zet het op de agenda om te bespreken in het deelteam bij de leerlingbespreking;
- Ouder(s) van zowel pester(s) als gepeste(n) worden telefonisch door de mentor ingelicht;
- Alle betrokken docenten worden door de mentor op de hoogte gebracht;
- Alle ouders worden benaderd. Een standaardbrief is te vinden op de site van de mentormethode. **Let op: deze brief versturen via het secretariaat:**
 - Nooit namen van leerlingen vermelden;
 - Ouders richtlijnen geven om in gesprek te gaan over het thema pesten.
- Ouder(s) van zowel pester(s) als gepeste(n) worden telefonisch door de mentor ingelicht. Het volgende overwegen:
 - Afspreken dat ouders op de hoogte worden gehouden;
 - Bespreken welke interventies voor school en thuis passend zijn.
- Slachtoffer en daders (wellicht de hele klas) worden begeleid door de mentor:
 - Daders: passend straffen, nadenken over mogelijke oplossingen, zie hiervoor de site van de mentormethode;
 - Slachtoffer(s): luisteren, probleem serieus nemen, nadenken over mogelijke oplossingen;
 - Regels herhalen en wijzen op pestcontract;
 - Kijk onder tools voor mogelijke interventies/lessen.
- Er wordt een melding gedaan bij het BGT;
 - BGT formuleert een advies. Mogelijkheid: SOVA –training.
- De afloop van het pestvooral melden in Magister;
- Nazorg:
 - Er vinden een of meerdere onafhankelijke evaluatiegesprekken plaats door de mentor met zowel de klas, de pesters en het slachtoffer;
 - Er komt een verslag in Magister;
 - Er wordt opnieuw een brief verstuurd naar de ouders. Deze brief staat op de site. De ouders van het slachtoffer en de belangrijkste pesters worden extra en persoonlijk benaderd.

Het is van groot belang om goed na te denken over de nazorg van het pestgeval. Ga hier voorzichtig mee om. Hieronder enkele tips:

Extra aandacht besteden aan pesten?

- Als mentor kunt u een ouderavond organiseren voor de klas met als thema 'pesten';
- Maak opnieuw een lijst met afspraken over pesten in de klas en communiceer deze met ouders;
- Speel samenwerkingspellen met de mentorklas om het gevoel van veiligheid binnen de klas te vergroten.